

1. AMAÇ

INSPECCO Sistem Belgelendirme bölümü personelini görevlendirirken dikkat edilen hususları açıklamaktır.

2. KAPSAM

Sistem Belgelendirme bölüm personeli; Sistem Belgelendirme Yöneticisi , Başvuru gözden geçirme sorumlusu, Planlama Sorumlusu, Yönetim Temsilcisi, Sistem ve Arşiv Sorumlusu ve denetçi-başdenetçi-teknik uzmanlardan oluşan Denetçi Havuzu'nu kapsar.

3. SORUMLULAR

- Sistem Belgelendirme Bölüm Yöneticisi,
- Teknik yada İdari Genel Müdürler

4. UYGULAMA

Sistem Belgelendirme Bölüm görevlileri şöyledir:

- Sistem Belgelendirme Bölüm Yöneticisi,
- Yönetim Temsilcisi (Kalite Yöneticisi)
- Başvuru Gözden Geçirme Sorumlusu
- Planlama Sorumlusu
- Sistem ve Arşiv Sorumlusu
- Denetçi havuzu üyeleri (Başdenetçi, Denetçi ve Teknik Uzman)
- Karar alıcılar

AT yönetmelikleri kapsamındaki belgelendirme ekibi görevlileri şöyledir:

- Teknik düzenleme sorumlusu: İlgili teknik düzenlemesi gereği onaylanmış kuruluş tarafından yürütülecek uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilecek olan muayene ve denetimleri planlayan, belgelendirme kararı öncesi muayene ve denetim sonuçlarını kontrol eden ve raporlayan personeli, AT yönetmelikleri denetim faaliyetlerinde Teknik Uzman olarak görev alabilir.
- Teknik uzman: İlgili teknik düzenlemesi gereği onaylanmış kuruluş tarafından yürütülecek uygunluk değerlendirme faaliyetleri kapsamında planlanan muayene ve/veya denetimleri gerçekleştiren ve muayene ve/veya denetim sonuçlarını teknik düzenleme sorumlusuna sunan personeli,

Not: Bu tanımlar BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞINCA ONAYLANMIŞ KURULUŞLARIN GÖREVLENDİRİLMESİ, İZLENMESİ VE DENETLENMESİNDE ESAS ALINACAK TEMEL KRİTERLERE DAİR TEBLİĞ (SGM: 2013/12) nden alınmıştır (Resmi Gazete tarih: 03.08.2013, sayı: 28727)

Kısaltmalar:

- Sistem Belgelendirme Bölüm Yöneticisi=SBY
- Yönetim Temsilcisi=Kalite Yöneticisi=YT
- Başvuru gözden geçirme sorumlusu=BGGS
- Planlama sorumlusu=PS
- Sistem ve Arşiv Sorumlusu=SAS
- Belgelendirme karar alıcısı= KA
- Başdenetçi=BD
- Denetçi=D
- Teknik Uzman=TU
- Teknik Düzenleme Sorumlusu = TDS
- Bilgi güvenliği = BG

- Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi =BGYS
- İş güvenliği ve işçi sağlığı yönetim standardı= ISG

4.1 İdari personel (SBY, BGGs, YT, PS ve yardımcıları) görevlendirilmesi

Personel ilanı web yoluyla verilir yada gelen başvuruların değerlendirilmesi sonucu uygun kişiler göreve alınırlar. Kendilerinden aşağıdaki dokümanlar istenir. I-B-F-49 Personel Yetkilendirme Dosyası Kontrol Formu ile başvuru aşamasında dokümanları gözden geçirilir ve uygun ise işe kabul edilir.

1. Özgeçmiş
2. Mezun olduğu okul diploması
3. Eğitim sertifikaları
4. Referans Yazıları
5. Denetçi ise Logları
6. Sektörel ve/veya muayene ve/veya kamu kurum ve kuruluş tecrübesi kanıtlayan dokümanlar

İdari personelin performans değerlendirme yöntemi için AX-1 ve AX-3 incelenmelidir.

AT denetçi/ teknik uzman performans değerlendirme yöntemi AX-3 incelenmelidir.

4.2 Denetçi / Teknik uzman havuzu ihtiyacının belirlenmesi:

Belgelendirme Yöneticisi (SBY) INSPECCO denetçi havuzunda hangi EA, NACE kodlarında veya AT yönetmelikleri kalite modüllerinde denetim personeline ihtiyaç olduğunu belirleyip insan kaynakları alanında hizmet veren internet sitelerinden yada sektörden gelen tavsiyelerden, info mail adresine gelen başvurulardan vs. yararlanır. Gelen tüm başvurular INSPECCO' da görevlendirilmeyecek olsa bile, gelecekte de kullanılmak üzere özgeçmiş havuzunda toplanır. Denetçi/Teknik Uzman istihdamı için INSPECCO' ya ulaşan başvurular, başvuruyu alan personel tarafından SBY'ne iletilir. SBY, adayları görüşmeye davet eder, görüşme sonrasında INSPECCO havuzuna alınmak için uygun olan aday ile karşılıklı olarak Hizmet Sözleşmesi' ni imzalar, kendisinden gerekli dokümanlarını ister ve bu dokümanları Sistem ve Arşiv Sorumlusu' na iletir.

INSPECCO havuzuna alınacak kişilerden istenecek dokümanlar şunlardır:

1. Özgeçmiş
2. Mezun olduğu okul diploması
3. Yönetim Sistemleri veya diğer ilgili Eğitim sertifikaları
4. Referans Yazıları
5. Denetçi Logları (denetçi için)
6. Çalışma tecrübesi

4.2.1 Dış kaynaklı münferit denetçilerin ve teknik uzmanların kullanımı

INSPECCO dış kaynaklı denetçiler ve teknik uzmanlarla, kendisi tarafından belirlenmiş olan politikalara ve prosedürlere uyacaklarının taahhüdünü veren yazılı bir anlaşma yapar. (I-G-F-221 Dış Kaynaklı Personel İş sözleşmesi).Anlaşma, gizlilik ve ticari çıkarlardan ve diğer menfaatlerden bağımsız olma ile ilgili hususları ele alır (I-G-F-10 Gizli Bilgilerin Korunması için Taahhütname Formu, I-G-Y-01 Çıkar Çelişkileri ve Prensipler üzerine davranış Yönetmeliği, I-B-F-03 Belgelendirme Karar alıcısı Hizmet Beyanı) Ayrıca dış kaynaklı denetçilerden ve teknik uzmanlardan, denetim için görevlendirilebilecekleri her bir kuruluşla mevcut olan veya önceki ilişkisini, bildirmelerini ister. Bunun için her görevlendirme öncesi I-B-F-17 Denetim Ekibi Atama ve Taahhütü Formu' nu imzalatır.

INSPECCO, dış kaynaklı denetçiler ve teknik uzmanlarla, gizlilik ve çıkar çatışmaları dâhil olmak üzere, düzenlemeleri içeren yasal olarak bağlayıcı bir anlaşma yapar.

Belgelendirmenin gerçekleştirilmesi, sürdürülmesi, yenilenmesi, genişletilmesi, daraltılması, askıya alınması veya geri çekilmesi **kararı asla taşeronu bırakmaz**

INSPECCO, dış kaynaklı denetçiler ve teknik uzman kullanılmasında bütün faaliyetler için sorumluluğu üstlenir.

INSPECCO, sağladığı dış kaynaklı hizmetlerin ve kullandığı kişilerin **belgelendirme kuruluşları şartlarına ve yeterlilik, tarafsızlık ve gizlilik** dâhil olmak üzere, bu standardın uygulanabilir hükümlerine uygunluğunun sağlanması için sözleşmeler imzalar,

INSPECCO, sağladığı dış kaynaklı hizmetlerin ve kullandığı kişilerin doğrudan veya diğer bir işveren eliyle denetim yapılacak kuruluşla, tarafsızlığa aykırı bir bağlantılarının olmamasını I-B-F-17 Denetim Ekibi Atama ve Taahhütü Formu ile sağlar.

4.3 Denetçi ve Teknik Uzmanlara Ait Kayıtlar:

Sistem ve Arşiv Sorumlusu tarafından, baş denetçi, denetçi veya teknik uzman için elektronik ve/ veya baskılı(print) ortamında kişisel dosyalar oluşturulur ilgili kayıtların güncelliği sağlanır.

Baş denetçi, denetçi ve teknik uzmanların yönetim sistemleri hakkında ilave teknik eğitimler, ilave iş tecrübesi, özel çalışma, eğitmenlik, ilgili toplantı, kongre, sempozyum, seminer, konferans ve diğer faaliyetlere katıldıklarına dair kayıtlar muhafaza edilir.

Baş denetçi, denetçi veya teknik uzmanlara ait dosyaların güncelliği, Sistem ve Arşiv Sorumlusu tarafından takip edilerek, yeni eğitim belgeleri, denetim tecrübeleri vs. gibi değişime uğrayan her doküman dosyalara ilave edilir.

Süresi dolan sözleşmeler, SBY kararları doğrultusunda yenilenir veya iptal edilir. Baş denetçi, denetçi veya teknik uzmanlara ait tüm kayıtlar, INSPECCO ile çalıştığı sürece muhafaza edilir. Baş denetçi, denetçi veya teknik uzmanın INSPECCO ile çalışmasına son vermesi halinde sözleşmesi "İPTAL" kaşesi ile tanımlanarak muhafaza edilir.

Denetçi havuzu dosyası kayıtları:

1. Özgeçmiş
2. Mezun olduğu okul diploması
3. Yönetim Sistemleri veya diğer ilgili Eğitim sertifikaları
4. Belirsiz süreli hizmet sözleşmesi
5. Referans Yazıları
6. Denetçi Logları
7. I-B-F-19 Sistem Belgelendirme Personeli Değerlendirme Formu
8. I-G-Y01 Çıkar Çelişkileri ve Prensipleri Üzerine Davranış Yönetmeliği
9. I-G-T04 İşyerinde Çalışma Kuralları Talimatı
10. I-B-F-34 Sistem Belgelendirme Personeli Nitelik Bilgi Formu
11. I-B-F-35 Sistem Belgelendirme Personeli Yetkilendirme Formu
12. I-B-F-03 Belgelendirme Karar Alıcısı Hizmet Beyanı
13. I-B-F-31 Komite Üyeleri Hizmet Sözleşmesi (Tarafsızlığı Koruma Komitesi ve Şikayet ve İtiraz Kurulu üyesi olacak ise)

4.4 ISO 9001-KYS, ISO 14001-ÇYS, OH&S –İSG, ISO 27001-BGYS ve AT Yönetmelikleri Havuzu Şartları

- Sistem Belgelendirme Yöneticisi, yönetim sistemlerinin denetlenmesinde görev alacak baş denetçi, denetçi, aday denetçi ya da teknik uzmanların görevlendirilmesi ve bu görevlerini sürdürüp bir üst statüye geçmeleri sürecini ISO IEC 17021-10 , ISO 19011, TÜRKAK R40.02 ve R40.06 dokümanlarına göre yürütür. INSPECCO denetçi havuzu üyeleri NACE kodu esas alınarak tanımlanır.
- BGYS' de NACE ayırımı yoktur.Denetçinin BGYS konusundaki ve Bilişim sektörü tecrübesi esas alınır.
- Sistem Belgelendirme Yöneticisi, AT yönetmelikleri kapsamında kalite modüllerine göre sistemlerinin denetlenmesinde görev alacak baş denetçi, denetçi, aday denetçi ya da teknik uzmanların yetkinliği, görevlendirilmesi ve bu görevlerini sürdürüp bir üst statüye geçmeleri sürecini ISO 19011, Türkak

R40.02 ve R40.06 dokümanlarının yanısıra Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesinde Esas Alınacak Temel Kriterlere Dair Tebliğ (SGM: 2013/12) ve ilgili AT yönetmeliklerini gözeterek yürütür.

4.4.1 KYS , ÇYS, ISG, BGYS ve AT Yönetmelikleri için Baş Denetçi, Denetçi ilk Ataması

- 39 adet EA kodundan en az birinde eğitim almış olmak (ön lisans ve lisans mezun ise)
- Bilgi güvenliği alanında iş tecrübesine sahip olmak (lise ve dengi okullardan mezun ise)
- KYS, ISG (OH&S) ÇYS ve BYGS ‘ de ilk defa sistemimize atanacak denetçinin yeterliliği için ilk denetimde sahada gözlem (monitoring) yöntemi ile değerlendirme imkanımız yok ise, bu durumda aşağıdaki kayıtlardan yola çıkarak değerlendirilir ve ataması yapılır;
 - özgeçmiş kayıtları
 - sektördeki iş deneyimi
 - yönetim sistemi deneyimi
 - baş denetçi belgesine sahip olması
 - referans yazıları
 - denetim logları
 - mülakat
 - hakkında referans görüşmeleri

d)

Temel eğitim	En az lise veya dengi okuldan mezuniyet
Toplam iş tecrübesi	5 yıl (Bkz: Not 1)
Yönetim sistemindeki iş tecrübesi	5 yılın en az 2 yılı
Denetçi eğitimi	40 saatlik (5 günlük) baş denetçilik kursu
Denetim tecrübesi	Denetçi olacaksa (Bkz: Not 2)
	Baş denetçi olacaksa (Bkz: Not 3)

- AT yönetmelikleri için atanacak baş denetçi / denetçi atamalarında genel KYS alanındaki şartlara ilave olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesinde Esas Alınacak Temel Kriterlere Dair Tebliğ'ine uygun olarak üniversitelerin mühendislik fakültelerinden veya teknoloji fakültelerinden ve/veya teknik eğitim fakültelerinden birinde yükseköğrenimini tamamlamış olması en az 2 sene sektöre tecrübe ve/veya denetim veya en az 3 yıllık kamu kurum ve Kuruluş tecrübesine haiz olması şartı aranır. Buradaki tecrübe veya denetim geçişinin EA 18'i kapsamı yeterlidir. Denetim sayısı ve tecrübesi ile ilgili şartlar yukarıda tanımlanan tabloda tanımlanmıştır.

İlk atama kriterleri ve uygulanacak metotlar AX-3 Performans Değerlendirme yönetim tablosunda verilmiştir. Bu tablodaki işe alım / ilk yetkilendirme kısımlarında tanımlanan uygulanmalar yürütülür.

Atama için gerekli denetim mümkünse denetim kapsamı en geniş olan modüllerinden yapılır. Böylece atamanın daha dar kapsamlı modülleri de içermesi sağlanır. Örneğin, 2014/68/AB ve 2014/33/AB için H / H1 modülleri, 2009/142/AT için D modülü gibi. Bununla birlikte denetçi veya baş denetçinin geçmiş denetim tecrübesi Blue Guide - madde 10.5 Annex-5 - içerisinde tanımlanan ve ISO 9001 maddelerine karşılık gelen kapsamı eksiksiz (kapsam dışı olmadan) içeriyorsa (Örneğin Tasarım vb) en geniş kapsamlı modül uygulaması aranmaz.

NOTLAR:

Not-1: Sektöre uygun bir yüksek okul yada üniversite eğitimini tamamlamışsa iş tecrübesi şartı 1 yıl düşürülebilir.

Bu iş tecrübesi üretim veya hizmet işletmesinde aşağıdaki yollardan biriyle edinilmiş olmalıdır:

- Üretim veya hizmetin içinde fiilen çalışmış olmak,
- Ürünlerin deneylerinin yapılmasında çalışmış olmak,
- Ürün deneyleri, üretim veya hizmet ile ilgili danışmanlık veya kalite kontrol yapmış olmak.

Not-2: BD olarak yeterli olan bir denetçinin yönlendirmesi ve rehberliğinde eğitim gören (aday) denetçi olarak, 4 tam denetim (Bkz: Not 2) için en az 20 gün süreli denetim tecrübesi. Denetimler ardışık son 3 yıl içinde tamamlanmış olmalıdır.

Not-3: - BD olarak yeterli olan bir denetçinin yönlendirmesi ve rehberliğinde BD rolü ile toplam en az 15 gün süreli 3 tam denetim tecrübesi. Denetimler ardışık son 2 yıl içinde tamamlanmış olmalıdır.

(Tam denetim: "ilk belgelendirme" yada "yeniden belgelendirme" denetimi.)

Not-4:- Denetim ekip liderleri, kılavuzluk ve gözetim altında oldukları denetimlerde göstermeleri gereken aşağıdaki şartları yerine getirmelidir:

- a) Belgelendirme denetim prosesini yönetmek için bilgi birikimi ve kabiliyete sahip olmalı,
- b) En az üç tam BGYS denetiminde denetçi olarak yer almış olmak,
- c) Sözlü ve yazılı olarak, etkin şekilde iletişim kurma kabiliyetini göstermiş olmak

Not-5: - Karmaşık faaliyetleri geniş bir bakış açısına yerleştirebilmeli ve büyük müşteri kuruluşlarındaki tekil birimlerin rollerini anlayabilmeli,

Not-6:- Sürekli mesleki gelişim ile bilgi güvenliği ve denetimindeki bilgi birikimlerini ve yeteneklerini güncel tutmalıdır.

f) ÇYS için özel şart: Aşağıdaki konuların en az birinde ilave eğitim almış olmak:

- Çevre bilimi ve çevre teknolojisi,
- Tesislerin işletilmesinde gerekli olan teknik ve çevreyle ilgili hususlar,
- Çevre mevzuatı, kanunlar ve diğer dokümanlar

g) BGYS Denetçi Yeterliliği :

g.1. Genel Yeterlilik hususları ; Bir denetimçinin bilgi birikimi ve deneyimini ispatlayabileceği çeşitli yöntemler vardır. Örneğin bilgi birikimi ve deneyim, tanınmış nitelikler kullanılarak ispatlanabilir.

Bir personel belgelendirme programının kayıtları, gerekli bilgi ve deneyimi göstermek için de kullanılabilir.

Denetim ekibinin karşılaması gereken yeterlilik seviyesinin, kuruluşun sanayi/teknolojik alanı ve karmaşıklık etkeni doğrultusunda belirlenir.

g.2 Özel yeterlilik hususları

g.2.1 ISO/IEC 27001:2013, Ek A kontrolleri hakkında bilgi birikimi

Aşağıdaki çizelge BGYS denetimi ile ilgili genel bilgi birikimini açıklar. Aşağıdaki tabloda listelenen ISO/IEC 27001:2013, Ek A da yer alan kontrol alanlarına ek olarak, denetçilerin ISO/IEC 27000 standard ailelerindeki diğer standartların da farkında olmaları tavsiye edilir.

Bilgi güvenliği için politikalar ve iş şartları ile ilgili bilgi birikimi ve deneyim	Güvenlik politikası
İş prosesleri, uygulamaları ve kurumsal yapılar ile ilgili genel bilgi birikimi ve deneyim	Bilgi güvenliği organizasyonu

Varlık değerlemesi, envanterler, sınıflandırmalar ve kabul edilebilir kullanım politikaları ile ilgili bilgi birikimi	Varlık yönetimi
İnsan kaynakları bölümü tarafından kullanılan prosesler ve prosedürler ile ilgili genel bilgi birikimi ve deneyim	İnsan kaynakları güvenliği
Fiziksel ve Çevresel güvenlik bilgi birikimi	Fiziksel ve çevresel güvenlik
Uygun bir seviyede teknik uzmanlık ile yönetim tedbirleri dâhil olmak üzere bilgi güvenliği için kullanılan standartların, proseslerin, tekniklerin ve yöntemlerin güncel bilgi birikimi ve deneyimi. Buna bazı genel iş uygulamalarının güncel bilgi birikimi de dâhildir.	İletişim ve işletim yönetimi
	Erişim kontrolü
	Bilgi sistemleri edinimi, geliştirme ve bakımı
Olay yönetimi için proseslerin ve prosedürlerin güncel bilgi birikimi ve deneyimi	Bilgi güvenliği ihlal olay yönetimi
İş sürekliliği için standartların, proseslerin, planların ve testten geçirme işlemlerinin güncel bilgi birikimi ve deneyimi	İş sürekliliği yönetimi
BGYS'ye ilişkin sözleşme hususlarının, ortak kanunların ve düzenlemelerin güncel bilgi birikimi	Uyumluluk

g.2.2 BGYS ile ilgili genel bilgiler

Denetçilerin, aşağıdaki denetim ve BGYS konularına dair şartlar ile ilgili bilgi birikimi ve anlayışa sahip olmaları ;

- Denetim'in programlanması ve planlanması,
- Denetim tipi ve metodolojileri,
- Denetim riski,
- Bilgi güvenliği prosesleri analizi,
- Sürekli iyileştirme için Deming döngüsü (PUKÖ),
- Bilgi güvenliği için iç denetim.

Denetçilerin, tercihen aşağıdaki düzenleyici şartlar ile ilgili bilgi birikimi ve anlayışa sahip olmaları;

- Fikri mülkiyet,
- Kurumsal kayıtların içerikleri, korunması ve saklanması,
- Veri koruma ve mahremiyet
- Kriptografik kontrollerin düzenlenmesi,
- Anti-terörizm,
- Elektronik ticaret,
- Elektronik ve sayısal imzalar,
- İşyeri izlemesi,
- Telekomünikasyon dinleme ve verinin izlenmesi (örneğin, e-posta),
- Bilgisayar kötüye kullanımı,
- Elektronik delil toplama,
- Sızma testi,
- Uluslararası ve ulusal sektöre özgü şartlar (örneğin, bankacılık).

Denetçilerin, tercihen aşağıdaki yönetim şartları ile ilgili bilgi birikimi ve anlayışa sahip olmaları;

- Bilgi güvenliği risklerinin iyileştirme,
- ICT dış hizmet alımı ve güvenlik riskleri,
- Tedarik zinciri bilgi güvenliği riskleri.

h) ISG (OH&S) Denetçi Yeterliliği :

Bilgi ve beceriler	Belgelendirme fonksiyonları	Başvuru Gözden Geçirme, denetim ekibi tayin etme ve denetim süresini belirleme Sorumlusu	Tetkik Ekibi ve Ekibe liderlik yapan baş denetçi (Başdenetçi, Teknik Uzman)	Rapor Gözden geçirme ve Belgelendirme Karar alıcı (BD yetkinliğinde olmalıdır.)
		Gerekli yetkinlik kriteri	Gerekli yetkinlik kriteri	Gerekli yetkinlik kriteri
OH & S terminolojisi, ilkeleri, süreçleri ve kavramları	En az 45001:2018standardı eğitimini almış olmak,	az	En az 45001:2018standardı baş denetçi eğitimini almış olmak, En az 45001:2018standardı eğitimini almış olmak (TU için)	En az 45001:2018standardı baş denetçi eğitimini almış olmak, Standart revizyonlarında bilgilendirme eğitimleri almak
	Kuruluşun Bağlamı	En az 45001:2018 standardı eğitimini almış olmak	EA kodunda iş tecrübesi	En az 45001:2018standardı baş denetçi eğitimini almış olmak,
Liderlik, istişare ve işçilerin katılımı	U/D		İlgili EA kodunda en az 1 yıl iş tecrübesi	En az 45001:2018standardı baş denetçi eğitimini almış olmak, EA kodunda iş tecrübesi
Yasal gereksinimler ve diğer gereksinimler	U/D		ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak,	ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak,
İSG riskleri, ISG fırsatları ve diğer riskler ve diğer fırsatlar	U/D		ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak, EA kodunda iş tecrübesi	ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak, EA kodunda iş tecrübesi
Acil durumlara hazırlık ve müdahale	U/D		EA kodunda iş tecrübesi	ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak,
Tehlike tanımlama	U/D		EA kodunda iş tecrübesi	ISG Mevzuatı eğitimi almış olmak, EA kodunda iş tecrübesi

İSG risklerinin
değerlendirilmesi

U/D

EA kodunda iş tecrübesi

İSG Mevzuatı eğitimi almış
olmak, EA kodunda iş tecrübesi

İSG fırsatları

U/D

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

Acil durum hazırlık ve
müdahale

U/D

EA kodunda iş tecrübesi

U/D

Performans
değerlendirme

U/D

İSG Mevzuatı eğitimi almış
olmak, EA kodunda iş
tecrübesi

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

Tehlikelerin ortadan
kaldırılması ve İSG'nin
azaltılması

U/D

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

Olay incelemesi

U/D

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak
EA kodunda iş tecrübesi

En az 45001:2018standartı
baş denetçi eğitimini almış
olmak,

U/D: Uygulanabilir değil anlamındadır.

Kaynak : Bu tablo ISO /IEC 17021-10 standartından alınmıştır

4.4.2 KYS, ÇYS, OH&S ve BGYS Baş Denetçi ve Denetçinin Farklı Kapsama Atanması

a. İş tecrübesi (KYS, ÇYS ve OH&S denetçisi için aynı):

Risk grubu	İlave iş tecrübesi (En az)-(Bkz: Not 1)
Sınıf 1 (En yüksek risk)	4 yıl
Sınıf 2 (Yüksek risk)	2 yıl
Sınıf 3 (Orta risk)	1 yıl
Sınıf 4 (Düşük risk)	6 ay

b. BGYS' de farklı kapsam ayırımı (NACE) yoktur, yalnızca iş sektör kategorisi vardır. Tüm kategorilerde BD,D atanmak için 4.4.1 madde c deki iş tecrübesini şartlarını yerine getirmesi yeterlidir.

NOTLAR:

1. İş tecrübesi aşağıdaki yollardan biriyle edinilmiş olmalı:

- Üretim veya hizmetin içinde fiilen çalışmış olmak,
- Ürünlerin deneylerinin yapılmasında çalışmış olmak,
- Ürün deneyleri, üretim veya hizmet ile ilgili danışmanlık veya kalite kontrol yapmış olmak.

Eğer ilgili kapsamda ek mesleki öğrenim yapılmışsa (lisans, yüksek lisans veya doktora) iş tecrübesi 1 yıl eksik hesaplanır.

2. Denetim tecrübesi: Denetçi atanacağı kapsamda, AD, D, BD veya gözlemci olarak, en az 4 tam denetime katılmış olmalıdır.

4.4.3 KYS, ÇYS, OH&S ve AT yönetmelikleri ve BGYS Teknik Uzman Ataması

Herhangi bir konuda aşağıdaki niteliklere sahip olanlar ilgili EA/NACE kodunda TU olarak atanabilirler:

İş tecrübesi aşağıdaki yollardan biriyle edinilmiş olmalı:

- a) Üretim veya hizmetin içinde fiilen çalışmış olmak,
- b) Ürünlerin deneylerinin yapılmasında çalışmış olmak,
- c) Ürün deneyleri, üretim veya hizmet ile ilgili danışmanlık veya kalite kontrol yapmış olmak.

Risk grubu	İlave iş tecrübesi (En az)-(Bkz: Not 1-2)	
	KYS için:	ÇYS için: (Bkz: Not 3)
Sınıf 1 (En yüksek risk)	5 yıl	5 yıl
Sınıf 2 (Yüksek risk)	4 yıl	4 yıl
Sınıf 3 (Orta risk)	2 yıl	3 yıl
Sınıf 4 (Düşük risk)	1 yıl	2 yıl

Risk grubu	İlave iş tecrübesi (En az)-(Bkz: Not 1-2)
	OH&S için: (Bkz: Not 3)
Sınıf 2 (Yüksek risk)	5 yıl
Sınıf 3 (Orta risk)	3 yıl
Sınıf 4 (Düşük risk)	2 yıl

- d) AT yönetmeliklerinde görevlendirilecek teknik uzmanın yeterlilik şartları Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca Onaylanmış Kuruluşların Görevlendirilmesi, İzlenmesi ve Denetlenmesinde Esas Alınacak Temel Kriterlere Dair Tebliğ gözetilerek belirlenir. Buna göre üniversitelerin mühendislik fakültelerinden veya teknoloji fakültelerinden ve/veya teknik eğitim fakültelerinden birinde yükseköğrenimini tamamlamış olması en az 2 sene sektöre tecrübe ve/veya denetim veya en az 3 yıllık kamu kurum ve Kuruluş tecrübesine haiz olması şartıyla Teknik Uzman ataması yapılabilir. Tecrübe ve/veya denetim geçmişi ilgili yönetmelik kapsamına giren ürünleri kapsmalıdır.

İlk atama kriterleri ve uygulanacak metotlar AX-3 Performans Değerlendirme yönetim tablosunda verilmiştir. Bu tablodaki işe alım / ilk yetkilendirme kısımlarında tanımlanan uygulanmalar yürütülür.

Teknik Uzman ilgili bakanlığa iletilmiş olan görevlendirme listesinde tanımlı olmalıdır.

Atama tüm modülleri kapsayacak şekilde yapılır.

e) BGYS Teknik uzman olarak görevlendirilecek personelin yetkinlik kriterleri:

Eğitim	En az lise mezunu olmalı,
Toplam iş tecrübesi	Bilgi teknolojilerinde, en az iki yılı bilgi güvenliği ile ilgili bir rol veya görevde olmak üzere en az dört yıl bir işyerinde tam zamanlı çalışma deneyimine sahip olmalı,
	Makul ölçüde güncel tecrübeye sahip olmalı
	Karmaşık faaliyetleri geniş bir bakış açısına yerleştirebilmeli ve büyük müşteri kuruluşlarındaki tekil birimlerin rollerini anlayabilmeli,

NOTLAR:

- Eğer ilgili kapsamda mesleki öğrenim (lisans, önlisans) yapılmış ise iş tecrübesi 1 yıl eksik hesaplanır.
- Eğer ilgili kapsamda ek mesleki öğrenim veya eğitim (lisans, yüksek lisans, doktora veya özel mesleki kurslar vb.) alınmış ise yukarıdaki iş tecrübeleri 1 yıl eksik hesaplanır.
- ÇYS için özel şart: Aşağıdaki konuların en az birinde ilave eğitim almış olmak:
 - Çevre bilimi ve çevre teknolojisi,
 - Tesislerin işletilmesinde gerekli olan teknik ve çevreyle ilgili hususlar,
 - Çevre mevzuatı, kanunlar ve diğer dokümanlar

ISG (OH&S) için özel şart: Aşağıdaki konularda bilgi sahibi olmak

 - OH&S terminolojisi, ilkeleri, süreçleri ve kavramları hakkında bilgi sahibi olmak,
 - Yasal gereksinimler ve diğer gereksinimler hakkında güncel bilgiye sahip olmak
 - Denetleyecek sektörün ISG riskleri hakkında bilgi sahibi olması
- Gerekli olduğunda, denetim ekibi, denetime uygun bir teknoloji alanında özel yetkinliğe sahip olan teknik uzmanlarla tamamlanabilir. Teknik uzmanlar bir denetimçinin yönetimi altında çalışmalıdırlar. Teknik uzmanların, BGYS denetçileri yerine kullanılamaz ancak denetimi, söz konusunu olan yönetim sistemi bağlamında teknik yeterlilik konularında denetçilere tavsiyelerde bulunabilirler. INSPECCO aşağıdakiler için bir prosedüre sahiptir:
 - Denetçilerin ve teknik uzmanların, yetkinliklerine, eğitimlerine, niteliklerine ve tecrübelerine göre seçer,
 - Başlangıçta, belgelendirme denetimlerinde, denetçilerin ve teknik uzmanların çalışmalarının değerlendirilmesi ve sonrasında denetçilerin ve teknik uzmanların performanslarını izler (I-B-F-19 Sistem Belgelendirme Personeli Değerlendirme Formu).

4.4 ISO 22000-GGYS Denetçi Havuzu Şartları

4.4.1 Eğitim: ISO/TS 22003:2013 E C ve 17021:2011 madde 7.1-7.5 ve TÜRKAK R.40.06-Md.4.5.7'ye göre: ISO 22000-GGYS denetçilerinin mezun oldukları okula ait diploma incelenerek aşağıdaki eğitimlerden birine sahip olduğuna emin olunur:

Eğitim

▣ Bütün tetkikçiler, GGYS tetkiklerini icra ettikleri alanla ilgili gıda endüstrisinde bir üniversite eğitimine sahip olmalıdırlar;

- Gıda Endüstrisi: Gıda mikrobiyolojisi, temel gıda süreçleri ve gıda kimyası
- Tarım: Ziraat Mühendisliğinin gıda ile ilgili bölümleri
- Veterinerlik: Hayvan bilimi
- Genel Kimya ve Biyoloji: Gıda kimyası, biyokimya ve mikrobiyoloji
- Paketleme/Gıda Makinaları: İlgili alanda mühendislik lisansına sahip olmak

Yukarıdaki konulara istinaden üniversitelerin aşağıdaki bölümlerinin mezunu olmaları gerekmektedir;
Gıda Mühendisliği, Gıda Teknisyeni, Gıda Teknikeri, Gıda Teknoloğu, Veteriner Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
Kimya (Kimyager) ve Biyoloji (Biyolog) bölümleri, Ziraat Fakültelerinin ilgili bölümü, Mühendislik Fakültelerinin ilgili bölümü ve Su Ürünleri Mühendisliği.

4.4.2 Gıda Güvenliği eğitimi:

Gıda Güvenliği Eğitimi:

Belgelendirme Kuruluşu, tetkikçilerinin aşağıdakileri içeren bir eğitim programını başarı ile tamamladıklarını garanti altına almalıdır;

- HACCP prensipleri, tehlike değerlendirme ve tehlike analizleri,
- ÖGP'ler dahil gıda güvenliği yönetim prensipleri

Yukarıda ki verilen eğitim kurs/kursları, ilişkili ve uygun olan bir endüstri (bu konudaki otoriteler) ve onun paydaşları tarafından tanınabilir olmalıdır.(Örneğin Kamu kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları vb.) Bunun yanı sıra alınan eğitimle ilgili uygunluğunu gösterir tüm kayıtların (Eğitim notları vb) Akreditasyon denetçilerine sunulması gerekmektedir.

(Bkz: ISO/TS 22003 Madde:7.2.4.2)

4.4.3 Tetkikçi eğitimi:

Belgelendirme kuruluşu, tetkikçilerinin aşağıdaki konuları içeren tanınabilirliği olan bir kursu başarı ile tamamlamalarını sağlamalıdır;

- ISO 19011'e göre tetkik teknikleri
- ISO 22000:2005 eğitimi

(Bkz: ISO/TS 22003 Madde:7.2.4.3)

4.4.4 İş deneyimi:

Ek A'da verilen kapsam konularında en az 5 yıllık iş tecrübesine sahip olunmalı ve bunun kayıtları sunulmalıdır (SGK (SSK, Emekli sandığı veya Bağkur) bildirimi, firma referansları vb şekilde). Bu iş tecrübesinin prosesle ilgili alanlarda olması şarttır. Ayrıca 5 yıllık iş tecrübesinin 2 yılı GGYS veya gıda sektöründe kalite yönetim sistemleri üzerine çalışmayı içermelidir. Eğer ilgili alanda yüksek öğrenim yapılmış ise, iş tecrübesi 1 yıl eksik hesaplanabilir.

(Bkz: ISO/TS 22003 Madde:7.2.4.4)

4.4.5 Denetçi yeterliliğinin devamı:

Tetkikçi halinin devam edebilmesi için ISO/TS 22003 madde 7.2.4.5'deki şartların sağlanması gerekmektedir. Her tetkikçinin performansı yılda en az 1 kez belgelendirme kuruluşunun ilgili prosedürlerine göre izlenmeli ve değerlendirilmelidir. Performans değerlendirilmeleri olumlu sonuçlandığı takdirde tetkikçi vasfı sürdürülmelidir. Performans değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar göz önüne alınmalıdır;

a) Yeterliliğin sürdürülmesi ve iyileştirilmesi:

i) Sürekli profesyonel gelişim

Sürekli profesyonel gelişim bilgilerin, becerilerin ve kişisel özelliklerin sürdürülmesi ve iyileştirilmesi ile ilgilidir. Bu, ilave iş tecrübesi, eğitim, özel çalışma, eğiticilik, toplantılara, seminerlere, konferanslara ve diğer faaliyetlere katılma gibi yollarla elde edilebilir. Tetkikçiler sürekli profesyonel gelişimlerini gösterebilmelidir. Sürekli profesyonel gelişim faaliyetleri kişilerin ve kuruluşların ihtiyaçlarında, tetkik uygulamalarında, standartlarda ve diğer şartlarda meydana gelebilecek değişiklikleri dikkate almalıdır.

ii) Tetkik kabiliyetinin sürdürülmesi

Tetkikçiler GGYS tetkiklerine düzenli olarak katılmak suretiyle tetkik yapma kabiliyetlerini sürdürmeli ve bunu göstermelidir.

b) Tetkikçi değerlendirilmesi:

i) Objektif, tutarlı, adil ve güvenilir bir sonucun elde edilmesini sağlamak üzere, tetkikçilerin ve tetkik ekibi başkanının değerlendirilmesi tetkik programı prosedürlerine uygun olarak planlanmalı, uygulanmalı ve kaydedilmelidir. Değerlendirme prosesi eğitim veya diğer beceri geliştirme ihtiyaçlarını tesbit etmelidir.

Tetkikçilerin değerlendirilmesi aşağıdaki safhalarda yapılır:

- Tetkikçi olmak isteyen kişilerin ilk değerlendirmeleri,
- ISO 19011 Madde 6.2.4'te tarif edilen tetkik ekibi seçim prosesinin parçası olarak tetkikçilerin değerlendirilmesi,
- Bilgi ve becerilerin sürdürülmesi ve iyileştirilmesi için gerekenleri belirlemek amacıyla tetkikçilerin yıllık değerlendirilmesi.

4.4.5.1.Yeni bir bölüm ilavesi (Yeni kategoriye atarken): Yeni kategoriye atanacak denetçi öncelikle 4.4.1-4.4.4' arasındaki yeterlilikleri karşılamalıdır. Buna ek olarak; yeni kategoride en az 6 aylık iş deneyimi olmalıdır. Kalifiye bir denetçinin nezaretinde yeni bölümde 4 GGYS denetime katılmış olmalıdır.

4.4.6 GGYS (ISO 22000) Risk sınıflandırması

Kategori ^a	Risk seviyesi YÜKSEK (high)	Risk seviyesi ORTA (medium)	Risk seviyesi DÜŞÜK (Low)
A	-	-	0,75
B	-	-	0,75
C	1,50	-	-
D	1,50	-	-
E	-	1,00	-
F	-	1,00	-
G	-	1,00	-
H	-	1,00	-
I	-	1,00	-
J	-	1,00	-
K	1,50	-	-

*Risk kategorisi ile denetçi denetçi performans değerlendirme arasındaki sıklık aşağıdaki gibi belirlenmiştir ;

-Kategori sınıflandırmasında adam/günü en yüksek tanımlı kategoriler “ yüksek risk “ olarak belirlenmiştir. Yüksek risk kategorisinde bir baş denetçi yılda 5 kezden fazla denetime katılıyor ise, yılda 2 kez değerlendirilecektir.

-Kategori sınıflandırmasında adam/günü orta tanımlı kategoriler “ orta risk “ olarak belirlenmiştir. Orta Risk kategorisinde bir baş denetçi yılda 5 kezden fazla katılıyor ise, yılda 1 kez değerlendirilecektir.

-Kategori sınıflandırmasında adam/günü düşük tanımlı kategoriler “ düşük risk “ olarak belirlenmiştir. Düşük Risk kategorisinde bir baş denetçi yılda 5 kezden fazla katılıyor ise, 2 yılda 1 kez değerlendirilecektir.

4.5 Yeterliliğinin Sürdürülmesi ve İyileştirilmesi

Sistem belgelendirme biriminde idari yada denetçi havuzu üyesi olarak görev alacak kişilerde aranan yetkinlikler, yetkinliklerin değerlendirme yöntemi ve diğer bilgiler için AX-1, AX-2, AX-3 ve AX-4 incelenmelidir.

Belgelendirme kararlarını alma yetkinliğine sahip “Belgelendirme Karar Alıcısı” INSPECCO denetçi havuzundaki “BAŞDENETÇİ”lerden seçilirler. Bu yetkinlikte olan denetçi “I-B-F-50 Karar Alıcı Gözlem Formu” ile SBY tarafından değerlendirilerek % 70 başarı seviyesine ulaşması halinde “KARAR ALICI” olarak atanırlar. Karar Alıcılar, yeterliliklerinin devamının kontrolü için yılda bir kez SBY tarafından yine aynı form ile gözlemlenirler. Bu

gözlem Karar Alıcı'ya bir denetim dosyası sunulması ve bu dosya ile ilgili kararı verirken nasıl bir değerlendirme yaptığının gözlemlenmesi esasına dayanır.

Denetçi havuzu üyeleri "Yetkin değerlendirici"ler tarafından I-B-F-19 Sistem Belgelendirme Personeli Değerlendirme Formu ile sahada gözlemlene yöntemi ile değerlendirilirler. Yetkin değerlendiriciler, başdenetçi yetkinliğine sahip kişilerdir.

Uzmanların/ denetçilerin denetimlerden önce iş tecrübelerinin güncel olduğundan emin olunmalıdır. Uzmanların/ denetçilerin saha performansları;

- müşteri görüş ve şikâyetlerinin izlenmesi,
- bir denetçinin bir diğeri için yapmış olduğu geri bildirim ve şikâyetler,
- denetçinin raporlarının kalitesi ve uygun zamanda tamamlaması hususu,
- bir denetçinin ilgili atamalarının yapılmasından itibaren risk seviyesine göre belirlenen sıklıkta sahada performans (monitoring) değerlendirilmesinin yapılması.

Risk seviyesi denetim sıklığı: En yüksek ve yüksek risk teknik alanda denetim yapacak denetçinin, sağlık durumu, dikkat yetisi, stres, yorgunluk, baş denetçi olması, seyahat süresi, performans düşüklüğü gibi performansını düşürebilecek kriterler değerlendirme sürecinde dikkate alınmalıdır. Ayrıca en yüksek ve yüksek risk faaliyet alanlarında haftada 2-3 kez denetimden fazla denetime gönderilmemeye dikkat edilecektir. Aynı EA/NACE de başka denetçi olmaması veya mecburi durumlarda ise min 1 gün denetimlere ara verilmesi ve denetçi ekibinde lider denetçi vasıflarına sahip güçlü bir ekip oluşturarak üzerindeki yükün hafifletilmesine gayret edilecektir.

En yüksek ve yüksek risk seviyesi: Yılda 10 denetimde bir (min yılda 1 defa saha performansı yapılacak şekilde)

Orta risk seviyesi: yılda 15 denetimde bir defa saha performansı değerlendirmesi

Düşük risk seviyesi: yılda 20 denetimde bir defa saha performansı değerlendirmesi

AT yönetmelikleri kapsamında görev alan personelin (BD, D, TU) saha performans takibi görevli olduğu her yönetmelik için en az yılda birkez olacak şekilde ve yukarıdaki listede verilen yüksek risk seviyesi şartları gözetilerek planlanır ve yapılır. Çalışmanın kayıtları I-B-F-19 Sistem Belgelendirme Personeli Değerlendirme Formuna işlenir. Yeterliliğin izlenmesi ile ilgili diğer hususlar ve uygulanacak metotlar AX-3 Performans Değerlendirme yönetim tablosunda verilmiştir. Buna göre SBY tarafından takip edilir.

Saha performansı değerlendirme ve diğer kriterleri değerlendirme kaydı yıllık olarak "I-B-F-51 Denetçi Değerlendirme Planı" ile takip edilir.

Denetçilerin periyodik performans değerlendirmelerinde saha sıklığı ve risk durumu göz önüne alınır.

Denetim ve belgelendirme faaliyetlerinde yer alan personelin performansının tatminkâr bir seviyede olması sağlanır. Faaliyetlerdeki kullanım sıklığı ve faaliyetleriyle bağlantılı risk seviyesine göre, görev alan bütün kişilerin performansını izlenir ve dokümanite edilir. Özellikle, eğitim ihtiyacını belirlemek için, performanslarına göre personelin yeterliliği gözden geçirilir.

Denetçiler yukarıda bahsi geçen özelliklerin yanında EN ISO 19011 Bölüm 7.2, 7.3'de belirtilen kişisel özelliklere de sahip olmalıdır. Aşağıda örnek olarak bazı özellikleri belirtilmiştir.

- Denetimi yönetebilme kabiliyeti (liderlik)
- Takım çalışmasına uygun (açılış/kapanış toplantısı, yerinde denetimin uygulanması vs.)
- Kişisel bakımına özen gösteren (prezentabel)
- Tarafsız, gözlemci, dürüst, gerçekçi

- diplomatik, çevresindeki insanlarla uyumlu
- çevresine karşı duyarlı, bilinçli
- olayı çabuk kavrayan ve harekete geçebilen
- mantıklı, hedef odaklı
- bağımsız çalışabilme yetisi mevcut
- profesyonel, iş yeri kuralları çerçevesinde hareket ve davranış , saygılı
- sorumluluk almak ve bunu etik kurallar çerçevesinde zor koşullarda (fikir ayrılığı ve negatif tepkiler) rağmen yerine getirebilme yetisi
- organize olmak; zamanı ve yetkilerini iyi yönetmek,planlı ve etkin
- moral olarak cesur /cesaretli
- profesyonel
- kararlı/azimli
- kendine güvenen/özgüvenli
- inatçı/vazgeçmeyen7ısrarcı
- organize/tertipli
- algılama/seziş yeteneğine sahip
- gözlemci

Sahada gözlem yöntemi denetçinin;

- 1.İlk havuza alırken ataması için
- 2.Yeni bir EA kodu yada GGYS kategorisi verilmesi için
- 3.Denetçilik statüsünün yükselmesi için ve
- 4.Yıllık değerlendirme olarak atandığı her bir yönetim sistemi standardında yetkin olduğu herhangi bir EA kodu/kategoride gözlemlenmesi için yapılmaktadır.

Bkz: AX-4-Yetkin denetçi değerlendiricileri.

Sistem Belgelendirme bölümünün diğer personeli de ilk işe alınırken ve yılda 1 kez yetkinlik değerlendirmesine tabi tutulurlar. Tüm personelin değerlendirme yöntemi AX-3'te verildiği şekildedir.

Tüm personeli tüm değerlendirme puanları yıl sonunda toplanarak ortalaması alınır.

Başarı oranı;

%0-%50 arasında ise görevine devam edemez.

%51-69 arasında ise personelin oryantasyon yada dış eğitim ile yeterliliğinin iyileştirilmesi sağlanır.

%70-%100 arasında ise görevine devam eder.